

**NÖROLOJİK TEMELLERDEN KLİNİK UYGULAMAYA:
AFAZİ**

Yazar

Rabia AYGÜN

NÖROLOJİK TEMELLERDEN KLİNİK UYGULAMAYA: AFAZİ

Yazar

Rabia AYGÜN

ISBN: 978-625-382-291-0

E-ISBN: 978-625-382-292-7

DOI: 10.54637/vizetek.9786253822927

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

Bu kitap, basılı ve elektronik (e-kitap) formatlarında yayımlanmaktadır. Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Büşra KULAKSIZ

Kapak Tasarımı ve Mizanpaj: Ahmet TUNÇDEMİR

Baskı: Ankara | Mayıs, 2026

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizetkyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

ÖN SÖZ

Dil; bireyin düşüncelerini ifade etmesini, çevresiyle etkileşim kurmasını ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmasını sağlayan en temel insan becerilerinden biridir. Beyin hasarına bağlı olarak dil işlevlerinin bozulmasıyla ortaya çıkan afazi ise yalnızca konuşmayı güçleştiren bir iletişim sorunu olmanın ötesinde; bireyin günlük yaşamını, yakın çevresiyle ilişkilerini ve sosyal katılımını çok yönlü olarak etkileyen karmaşık bir nörolojik tablodur. Bu yönüyle afazi; nöroloji, dilbilim, nöropsikoloji ve rehabilitasyon bilimlerinin kesişiminde yer alan, değerlendirme ve müdahale süreçlerinde bilimsel temele dayalı, bütüncül ve titiz bir bakış açısı gerektiren kapsamlı bir çalışma alanı olarak öne çıkmaktadır.

Elinizdeki *Nörolojik Temellerden Klinik Uygulamaya: Afazi* adlı kitap, bu alana ilişkin kuramsal birikim ile klinik uygulamayı aynı çatı altında buluşturma amacıyla hazırlanmıştır. Eserde öncelikle afazinin etiyolojik ve epidemiyolojik özellikleri genel hatlarıyla ele alınmıştır. Ardından farklı afazi türleri; belirtileri, ayırt edici özellikleri ve ilişkili nöroanatomik yapılar üzerinden ayrıntılı olarak incelenmiştir. Tanılama ve değerlendirme bölümünde, uluslararası alanda yaygın biçimde kullanılan standart testlerin yanı sıra Türkçeye uyarlanan ve Türkiye’de geliştirilen ölçme araçları kapsamlı şekilde tanıtılmıştır. Müdahale yaklaşımları ise kanıta dayalı uygulamalar doğrultusunda sunulmuş; her bir yöntemin teorik dayanakları, işleyiş ilkeleri, hedeflediği dil alanları ve klinik kullanım bağlamları sistematik bir çerçevede aktarılmıştır.

Kitap; afazi alanında öğrenim gören öğrencilerin kuramsal bilgi ihtiyacını karşılamak, dil ve konuşma terapistlerinin saha çalışmalarını desteklemek, afazili bireylerle çalışan diğer sağlık profesyonellerinin multidisipliner süreçlerine yardımcı olmak ve Türkçe literatürdeki kaynak çeşitliliğine katkı sağlamak amacıyla kaleme alınmıştır.

Kitabın hazırlanma sürecinde bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım değerli hocalarıma, mesleki gelişimime katkı sağlayan meslektaşlarıma, her aşamada desteklerini hissettiğim aileme ve sevgili eşime içten teşekkürlerimi sunarım.

Saygılarımla,
Dr. Rabia AYGÜN

İÇİNDEKİLER

Giriş	1
Afazinin Etiyolojisi	2
Afazinin Epidemiyolojisi	4
Afazinin Semptomları.....	6
Afazi Sendromları.....	10
Afazili Bireylerde Değerlendirme.....	19
Afazili Bireylerde M¼dahale Yaklaşımıları.....	27
Sonuç.....	38

NÖROLOJİK TEMELLERDEN KLİNİK UYGULAMAYA: AFAZİ¹

Giriş

Afazi, beyin hasarından kaynaklanan en yaygın iletişim bozukluğu olup farklı disiplinlerde birçok farklı biçimde tanımlanmaktadır. Nörolojik açıdan afazi, bilişsel, motor ya da duyuşsal başka bozuklukların eşlik etmediği fokal beyin lezyonundan kaynaklanan edinilmiş bir dil bozukluğudur. İşlevsel bir bakış açısıyla ise doğuştan gelen yeterliliği maskeleyen bir iletişim bozukluğu olarak nitelendirilmektedir (Kagan, 1995). Bu dil bozukluğu; dilin tüm bileşenlerinde (fonoloji, morfoloji, sentaks, semantik ve pragmatik), alıcı ya da ifade edici modlarda ve çeşitli modalitelerde (konuşma, işitsel anlama, okuma, okuduğunu anlama ve yazma gibi) görülebilmektedir.

Afazi alanında çalışan uzmanlardan bir kısmı, bu hastalarda dile ilişkin bilişsel becerilerde bozulma görülürken dil dışı bilişsel becerilerin korunduğu görüşündedir (Chapey, 2008; Davis, 2007). Ancak afazideki bozulmanın yalnızca dil ve dille bağlantılı bilişsel becerilerle sınırlı olmadığını, hastanın yaşam etkinliklerine tam olarak katılamaması nedeniyle bu duruma sosyal yetersizliklerin de eşlik ettiğini öne sürenler de mevcuttur (Simmons-Mackie, 2008). Tüm bu

¹ Bu kitap, yazarın Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde tamamladığı "İşitsel Anlama Becerilerinde Bozulma Olan Afazili Yetişkin Bireylerde Müdahaleye Destek Mobil Uygulama Geliştirilmesi" başlıklı doktora tez çalışmasından üretilmiştir.